

Author: GIUSTRA, Martina

Title: CLT AND LITURGY = CLT ÉS LITURGIA

Citation: Metszet, Vol 17, No 3 (2026), pp 42-47, DOI: 10.33268/Met.2026.3.6

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.3.6>

Received: 10 June 2026

Accepted: 16 June 2026

Published: 01 July 2026

KINDERGARTEN, DOMBOVÁR, HUNGARY;

ARCHITECTS: GÁBOR VERES DLA, ANDRÁS GREG DLA, GABRIELLA MEDVEGY DLA

Nestled into Szállásréti Park, the building integrates environmental psychology and extensive wood surfaces to create a nurturing, secure environment for child development. To meet a strict construction deadline, the project utilizes a cross-laminated timber (CLT) system, combining solid prefabricated components for main classroom zones with demountable partitions for flexible secondary spaces. The architecture prioritizes sensory engagement through visual forest connections and specialized transition zones that ease parent-child separation. Symbolically, the central communal hall features a geometric CLT skylight and dome assembly that filters daylight into an abstract cross motif for liturgical events.

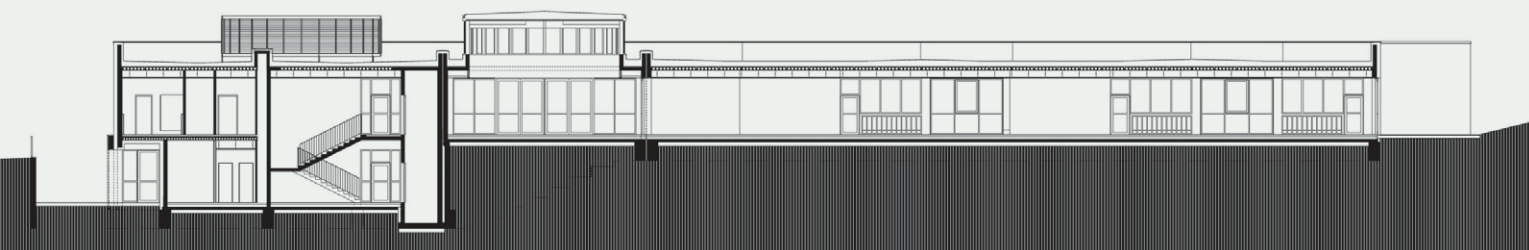
CLT ÉS LITURGIA

ÓVODA | DOMBOVÁR

Az Árpád-házi Szent Erzsébet Katolikus Óvoda új épülete Újdombóvár és Dombóvár történelmi központja között található, tökéletesen illeszkedve a Szállásréti park sűrű növényzetébe. Az épület erdő felé való hosszanti fejlesztése védett, a városi forgalomtól elzárt, gyermekek számára tervezett és a kert zöldje által körülvett területet biztosít.

- 01 Alapvetően földszintes az épület, amely a terephez igazodva válik kétszintessé
- 02 Alulról érkezünk, fel kell másznunk a „várba”
- 03 Metszet, jól mutatva a kétszintességet, és az épület szívét

03

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT

**Veres Gábor DLA, Greg András DLA,
Medvegy Gabriella DLA**

FOTÓ | PHOTO

Bujnovszky Tamás

SZERZŐ | AUTHOR

GIUSTRA, Martina

KONCEPCIÓFEJLESZTÉS

—Az oktatási és napközi terek nem pusztán színpadok a gyermekek számára, hanem a nevelés aktív eszközei. A projekt célja ezért olyan környezet megteremtése volt, amely biztonságot nyújt, miközben egyidejűleg ösztönzi a kíváncsiságot, a mozgást és a felfedezést. [1]

—Ahogy az épület tervezői saját szavaikkal is szeretik hangsúlyozni, az oktatási intézmények, különösen az óvodák és bölcsődék tervezése olyan speciális építészeti megközelítést igényel, amely sok tekintetben eltér a hagyományos középületek logikájától. Ezekben a terekben a gyermekek több fejlődési szakaszon mennek keresztül: először tudatosulnak bennük saját testük határai, méretei és képességei, majd később kialakulnak

a legkorábbi társas interakcióik. Sok gyermek számára az óvoda vagy bölcsőde jelenti az első olyan térbeli élményt, amellyel szüleik állandó jelenléte nélkül találkoznak.

Ezek a terek tehát nem pusztán funkcionális helyszínek, hanem az első társadalmi-fizikai környezet, amelyet megélmésként tapasztalnak. Düll Andrea magyar környezetpszichológus gondolataira támaszkodva a gyermek és a tér közötti kapcsolat nem egyszerűen interakcióként, hanem tranzakcióként értelmezhető – egy kölcsönös kapcsolatként, amely nem ér véget azzal, hogy a gyermek elhagyja a teret, hanem tartós élményként folytatódik. [2]

—Egy hely légköre, használata és érzékelése tehát hosszú távon befolyásolhatja a gyermek világról alkotott képét.

04

05

Ezért a biztonságérzetnek kell az óvoda és a bölcsőde tervezésének középpontjában állnia.

—A környezetnek kiszámíthatónak, nyugodtnak és könnyen érthetőnek kell lennie, ugyanakkor ösztönöznie kell a felfedezést. Egy tér akkor válik igazán sikeressé, ha szabadságot és védelmet is kínál – a gyerekek érezhetik a felnőttek jelenlétét és biztonságban érzik magukat, miközben képesek önállóan felfedezni a környezetüket.

[3]

—Az anyaghasználat és az érzékszervi élmények is jelentős szerepet játszanak. A természetes anyagok, különösen a fa, a tapintható felületek, a természet ihlette formák és az állatos témájú grafikák hozzájárulnak az érzékszervi fejlődéshez, és segítenek nyugodt, befogadó légkört

teremtani. A megérkezés és az elindulás terei is épp olyan lényegesek, mivel támogatják a gyermek elszakadását a szülőktől, és megkönnyítik a napi rutinba való be- és kilépést. Ezek a küszöbterek nem pusztán közlekedési területek, hanem jelentős érzelmi és pszichológiai szerepet játszanak.

04

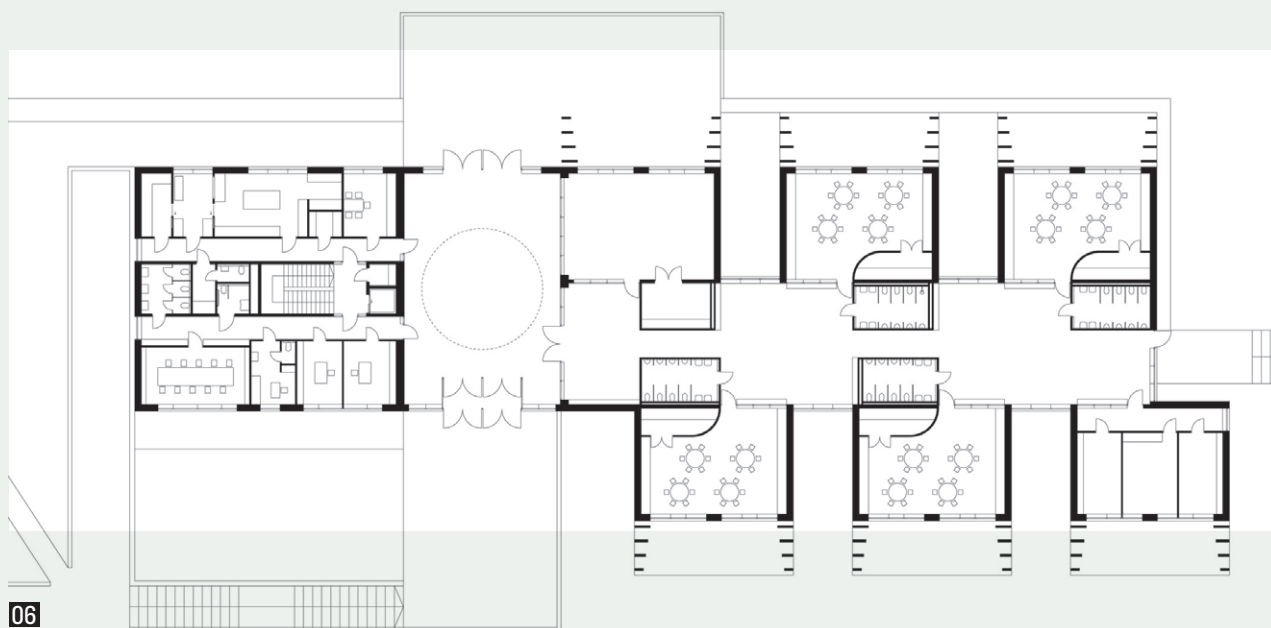
A TERMÉSZET KÖZELSÉGE KÜLÖNÖSEN FONTOS VOLT ENNÉL A PROJEKTNÉL

—A beltér és kültér integrációja, a természetes fény használata, az organikus formák és a tájba illeszkedő építészeti megoldások mind hozzájárulnak egy érzékszervi élményekben gazdag, mégis nyugodt környezet megteremtéséhez, amelyben a gyermekek kibontakozhatnak.

09

- 04 A foglalkoztatók a pergolákkal: elegáns szerkesztés
- 05 Felülnézetben szinte gépszerű képlet
- 06 Alaprajz, középen a központi csarnok, jobbra a foglalkoztatók, balra az irodák

TECHNOLÓGIA

—Egy nagyon specifikus megrendelői igényre, egy kivételesen rövid építési határidőre válaszul az előregyártott fal- és födémelemek építési technológiája mellett döntöttek, amely jól illeszkedett a tervezők építészeti koncepciójához.

—A funkcionálisan rögzített és hosszú távon stabil tereket – például csoportszobákat és kiszolgálóterületeket – előregyártott szerkezeti elemekből építették, míg a jövőbeni igényekhez alkalmazkodó másodlagos tereket szétszerelhető és átalakítható válaszfalrendszerekkel tervezték. Ennek eredményeként az épület gyorsan átadható volt, miközben megőrizte a hosszú távú rugalmasságát.

—A kialakításnál fontos szempont volt, hogy a közösségi terek folyamatos kapcsolatot tartsanak fenn a kültéri környezettel. A közlekedési útvonalak megnyitásával és a kerttel való vizuális kapcsolatok erősítésével átmeneti terek jelennek meg, amelyek egyszerre közvetítik a beltér és a kültér élményét.

—A tájtervezés és a természetes fény szintén jelentős szerepet játszottak, funkcionálisan és szimbolikusan is. A központi csarnokban a CLT fa tetőablak és kupolaszerkezet geometriája absztrakt kereszt motívumot formáz. Mivel a központi csarnokot gyakran használják liturgikus és közösségi eseményekhez, a természetes fény a tér identitásának egyik kulcsfontosságú elemévé válik.

07

07 A CLT központi csarnok feletti absztrakt kereszt motívum

08 A kupola feltárulása a térben

09 Az öltözők is világosak és tágasak

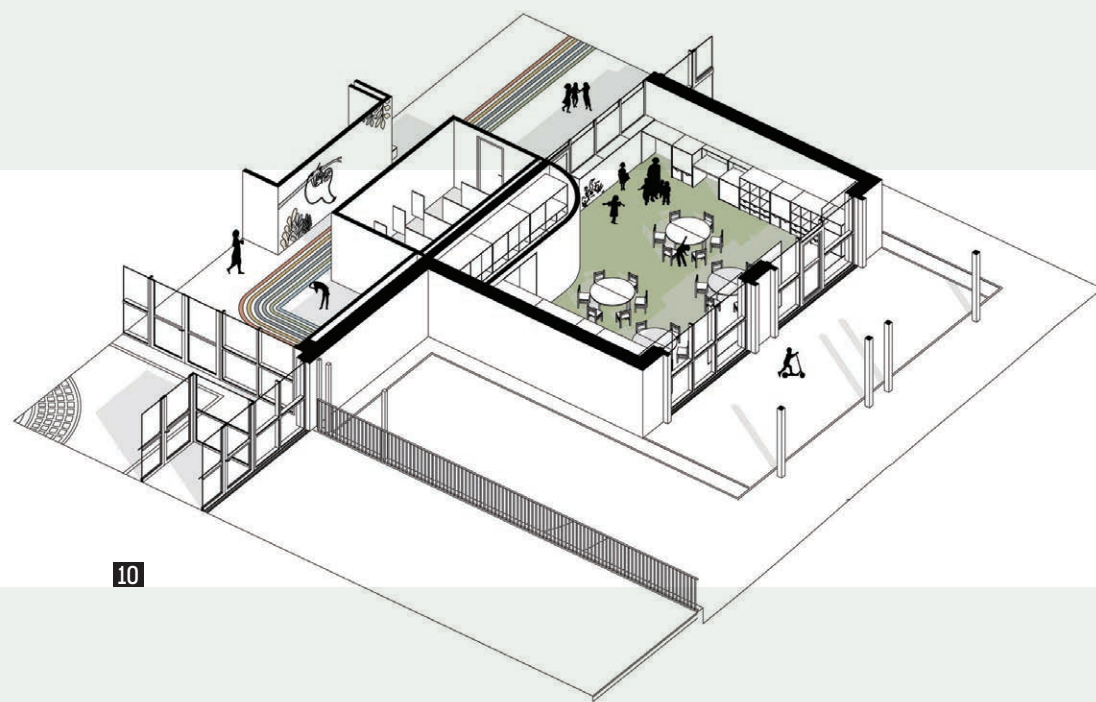
10 Axonometrikus vázlat a foglalkoztatóról

08

09

10

*A gyermek és a tér
közötti kapcsolat
nem egyszerűen
interakcióként,
hanem
tranzakcióként
értelmezhető*

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Giustra, Martina: „A tér, ami nevel: Bloomingdale Nemzetközi Iskola, Vidzsajavádá, India”, *Metszet*, Vol 16, No 4 (2025), pp 30-35.
- [2] Düll, Andrea: *A környezetpszichológia alapkérdései: Helyek, tárgyak, viselkedés*, L'Harmattan, Budapest 2006.
- [3] Vanacore, Roberto - Gomez, Paloma Filippo: *Progettare gli spazi educativi, Un approccio interdisciplinare tra architettura e pedagogia*, Anicia, Roma 2020.

BELSŐÉPÍTÉSZET: Kotnyek Zsófia, Veres Gábor, Ladovics Leona | TÁJÉPÍTÉSZET: Veres Gábor, Kotnyek Zsófia, Ladovics Leona | ÉPÍTÉSZ
MUNKATÁRSÁK: Kotnyek Zsófia, Ladovics Leona, Bosnyák Dániel (RAG Architects Ltd.) | ÉPÍTETŐ: Pécsi Egyházmegye